

VOINTA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganizate din Ungaria. Foaie pentru poporul muncitor Român.

Abonamentul:

1 an: 4 coroane, $\frac{1}{2}$ an: 2 coroane, $\frac{1}{4}$ an: 1 coroană
Un număr: 8 fileră. Dacă 30 foi se vor abonape o singură adresă abonamentul costă: Pe un $\frac{1}{4}$ de an 60 fileră, pe $\frac{1}{2}$ de an 1 cor. 20 fileră, pe 1 an 2 cor. 40 fileră.

Mezőfi Vilmos Redactor prim.

Cienady Deneş Redactor responsabil.

Aici se se adreseze tot felul de scrisori bană.

Redacția și administrația:

Szabad Szó Budapesta, VII., István-ut 67.
Numerul telefonului 59-21.

Fraților!

In luna I. Martie se vor implini multe abonamente. Vă rugăm deci, ca să reînnoiți abonamentele încetate și să stringeți abonemenți noi. In lupta de aproape avem lipsă de noui și noui luptași, dacă vrem, ca să învingă poporul. Nu-i frate adevărat acela, care părăsesce steagul roșu chiar atunci, când ar trebui să lupte pentru el.

Prețul abonamentului și acum numai.
1 coroana pe 3 luni.

2 coroana pe 6 luni.

4 coroana pe un an întreg.

Dar dacă se abonează barem 10, atunci un exemplar coastă numai 60 de fileră pe 3 luni.

Fraților. Luptașilor sporiți numărul abonaților, ca partida noastră să fiă tare, și ca să se răspândească ideea, lumina. Aretați, că cât mai mult ne prigonesc, cu atât mai bine, cu insufletire de două-ori așa de mare luptați voi.

Comitetul partidei.

Fraților!

Biletele de votasire poate să-l subscrie fiecare om în vîrstă mai mare de 20 de ani. Indată ce-s pline cu subscrieri să-le, trimiteți indată secretariatului partidei (Adresa: Szabad Szó, Budapest, VII., István-ut 67. sz.) care, dacă cereți, va trimite noue bilete de votasire. Aceia, cari din întemplant n'ar fi căpătat bilete de votasira, să ne scrie numai. Fraților! Cu zel neobositor stringeți subscrierile. Un milion de subscrieri trebuie să stringem, ca să putem dovedi domnilor mari și deputaților:

Nu de nimicuri, nu de sfărmături are lipsă poporul Român, ci de dreptul de alegare egal, secret.

Sus la munca măreață!

Comitetul partidei.

Zgomote.

I.

In noapte s'aude poporul gemind.
Că foamea și boala îl mușcă rinjind,
Cînd reul se duce un alt reu revine
Și traful ie plînsset și negre suspine...

II.

...dar răcnet și vuțet s'aude:
Cu zgomot cad fiarăle crude,
Coroane și tronuri în țanduri se sfarmă,
Că pus'a poporul mina-i pe armă!

III.

In vațeri și plîngeră pier dușmanii săi,
In cît nu rămâne nici unul din ței;
Pustia se 'ntinde cu groaza-i cumplită.
Și 'n noapte sclăvia geme zdrobită...

IV.

Poporul în locul pustiei acum,
Poporul se 'nalță puternic,
Că tot ce pe vremuri fost-a nemernic
Periva în riuri de sînge din drum,

Țarul se roagă

De parte în Azia se a'ude vuetul tunurilor pocnirea armelor, se a'ude horeiroa morților, roșiu văpșese sîngele Japonilor și Rusilor verdea apa a mării.

E resbel. Ca nește daboțoace furioasă, a omori, a ucide merg in contra unui al altuia, a ta faptura înălțată și mare natura. coroana naturei e omul, cu crudelitatea și cu sete de sînge bate fer în inima apropelui său. Și deaca o succes uciderea, deaca sufletul de a propelui său o'sburat pe deschisul rînă: cu fală, fericire, și larma vestesce că am vins. Si soților de arme fie ala acăr Rus ar Japan cu bucurie e înprejur și bine cuvînteze la învingere. Si deaca unul d'între celelalte se deosebesce deaca el singur a tătă de a prapelui său a omorit ca d z e c e acestui nume cron, pe peptul său se pune cruce de muerit din aur o din argint, pe căre fălănd porță până la moarte.

Si departe la Petersburg domnul și poruncitorul la 70 de milioane de omeni, inainte de ce a porunci soldaților lui, ca se începe a omori de aproape lor, sa grabesce in o beserica pompoasă ca să se roage. Ce însemneaze rugaciunea acesta? Insemneaza dorința acea ca dumnețeu cat de mai mult Japan și cat de mai puțin Rus sa lese a omori.

Si pe urma ca s'l ajutore pe rusul tîran dumnețeu, ca Korea și Mandzsuria, a carnia locuitor pă el nici cînd nu la bîntuit s'l jăfuesca.

Pentru acesta s'a rugat țarul Russiței, si pentru acea a sunat clopotele în biserică, si pentru acea s'a înălțat fumul tămăiei.

Oh! mîna legată pe cruce, pentru ce nu sa scoboare jos pe capul jafuitorului și a farizeilor preoți.

V.

Se 'nalță biserică cu turnul în nori,
Azî merită zeul cîntînd să-l adorî,
Că datu-ne-a nouă al nostru pe rînd
Și 'n noapte nu plînge poporul gemînd!

Florandor Rodvada.

De prin inchisoare.

(Urmare.)

Acestă familiaritate e deja destul de umiltoare și sufeream, mai mult încă, că trebuia să mă mișc la un semn și sub ochii lui Pezé, brigadirul nostru, — ca un cal hîrțuit de jandarm la prețeluală!

Dacă, cel puțin în sala de preumblare, — oprindu-ne chiar de a rosti un cuvînt — ne-ar fi lăsat sa ne vedem, numai să ne vedem!

Dar nu: nu vezi nici-odată pe altul de cât pe gardianul care se nvrtește mereu, sus, pe lînga ghereta de lemn și pe gardianul de jos care trece, lovînd zăbrelele cu legătura de chei.

Câte-odată — cînd eram la No. 21 — vedeam, nu departe, un șipoțel și-i auzeam chiar murmurul apei ce se prelingea la vale:

Si poate ca în momentul acesta în de parte Japan în orasul Tokio care e reședința imperatului Japan, și acolo se amput biserică cu omeni însuflețiți și evlavioși, ti ei sa roga în limba lor, și în credința lor: ca cât mai mult Ruș și cât mai puțin Japan să se peardă în ucidere și că Korea și Mandzsuria nu a țiranului Russiței și a împăratului Japoniei să fie.

Și sa întimpla tot aceste în viacul al XX. lea. La două miș de ani dupa naserea mîntuitorului nosent în escele vifliemului, eare o predicat: »Cine trage sabie de sabie va peri!« și se iubeșcă amicul tîeu, ca pe tine însuș!« Se Mințeste cumcă domnesce virtute crestinesc între omeni. O sute de miș preoți, din sute de miș biserică predică iubirea omeneasca. Și așa numiți farizeii, pentru acea se roga la Szentpétervár, că d'între apărăpelo: lor cât mai mulți sa sa pîrda.

Trăim în evenimentul științei, a-artiei; Așadar, pe cel mai nalt focalar a științei, este bazată omorirea. Și legionari mincinas! Dela moisa pînă azi: pînă vă este o iluzie. Iata acele zece porunci cu aceia începe: „Nu omora!“ Iată azi legile, cea mai grea pedep-teste pe cei omeni, cari omoară un om. Deaca odata niș sta în contra unul cu altul și cand e vorba despre viața nuș de omeni ea dîce ca e ertat, ca e resbel. Noi socialdemocrați dîcem ca nici esta unî altu decat o ucidere a omenilor. Totuna deaca cineva în fura ucide pre un om, orî deaca un tîran pe sute de miș sumuța în contra sute de mi ca pe este se'l o mare și patria lor se'l jefuiasca. Aceste sunt deforme și spurgate neiver. De parte în Azia sunt rușinetore ucider. Noi socialdemocrați cu greața ne gîndim pe acei omeni cari o facut treburile aceste, si pe a ceș ficori brod și tiner cari orî fi jertfa. Si cu ura ne gîndim spre ordul acesta de ađi.

juru-i era smălțat de o mulțime de flori roșii și albastre, și suflare vîntului mlădia iarba...

Din altă parte, zăream percută în zare, o terasă pe care se iveau, câte-odată, un bărbat și-o femeie cu părul despletit, ce se îmbrățișau sărutîndu-se...

Și două zile, 'mî-era înima amărită; dar e așa de bine să plîngi, gîndindu-te la acelea care-ți surîd tot d'auna!

Dînd ploua, te așezai, în fața sălei, pe o piatră. sau îți lipeai fruntea de zăbrelele cușiei. cu privirea posacă a calului ce scoate capul pe fereastra grajdului, Peste un ceas trebuia să te urci fugind, să 'nchizi ușa. să înapoești numărul ș'apoi să te reintorci — alergînd mereu — în celulă, între aceleași ziduri albe, pătate numai de așful regulă: entului, — și cari nu-ți atrăgeau privirea nici prin cea mai mică dungă sau șgiritură.

Din cînd în cînd aveam câte-o vizită.

Inspectorul venea să ne întrebe cum o ducem, — i se răspundea: „foarte bine!“, din mîndrie și dispret. Preotul venea și el, de te întreba de starea sufletească; în prima zi. 'l-am ascultat zece minute, apoi 'l-am trimis vecinului meu — o pocitură de om, sdrețuit, palid și fricos, — pe care 'l-am vazut cînd

BUDAPESTA
1904-FEB-23
ADVERTISE

yc
602

BCU Cluj / Central University Library

care aceste neidei multe sfințeste și spune ca e glorios.

Iar e un adevăr nouă resbelul acesta Japan-Rus, ca miliția statornică e numai mijloc a tirăniei, ca e badărăniă, ca un om se dispune la milioane. Sau să pieră despre fața pământului miliția statornică întrebarea resbelului și a păcii nu unii tirani, ce poporul întraga să hotărăsească. Programul partidei noastre e acesta. Țarul iar se roagă.

Preoții lui iar se roagă rugăciuni în biserică. Poporul nouă Rus cu mare stima îl ei în prejur pe tata de țară. Totuș înzadăr. Titlul de ucigaș nu la sterje de pe fruntea lui nici rugărea preoților lui. Acesta remune el în veacul veacurilor, îlvea avea.

Socialdemocrația va fi săpăș de mormânt care a în gropa pe ucigașul, și domnia să.

Calea libertății

Istoria omeniei să cuprindă necontentit din bătaie. Domni și sclavi, proprietari mari și mici; este lupta despotilor și a proletariilor, care cuprindă istoria de mii de ani. Prin Siruri de morți libertate a rupt cale, pentru că fiește care paș dureri nouă, suferințe îndoită a pretins. Din când-când s'a văzut, căci va învinge libertatea, dealtă dată iar a perit fără urmă, cași ceva pierdut spre vecie. Într'un timp a înaintat iute, cu glorie înainte, dar numai pentru aceia ca ani îndelungați iar să fie apăsată. Totuș după fiește care eveniment, omenirea a înaintat tot mai înainte. — Burjuiaști (domni) șapte sute de ani alup tat, sa scuture jugul domnitorilor și a nobilimeii, și dabea a depus ei lupta, pe când de nou proletari (lucrători) a luat lupta pentru drepturile omeniei și libertate. Libertate și stare mai bună milioanele de lucrători! Acesta este cuvântul de luptă al nostru, în lupta aceasta de clasă.

Lupta noastră nu este numai interes de stomac, nu numai luptă pentru pâine și alte lipse asteaptă spre îndeplinire, nu numai eurat cele materiale

Libertate și trai mai — bun fiește căru. Aceaste este pentru ce noi luptăm. Ear care near opăci în aceasta luptă, care near sta în cale, trebuie se'l de lăturăm din drum și înainte!

Asupra disolvării de bunuri și drepturi hotărăște mobilizarea statului, natural dar căci și asupra libertății personale, almintrelea capitalul personal. ne conduce spre apăsare. Numai cărările și argumentele de roade generale ne duce spre libertate. Acelor căror pe lângă îngăduința altora, poate numai sa lucre și să trăiască, acelor cari trebuie să se roage după lucrul lor, ca se nu moară de foame, acel care în toată ziua este ecspus primejdiei, căci mâne va fi fără lucru și așa are să fie pradă suferinței: acela nu e liber, nu poate să fie liber. Așa dar, ca fie cine să poată fi

când ne duceam spre saia de plimbare; — mă făcu c'am scăpat luleaua, mă oprii și avui, ast-fel, timpul să-l văd în urma mea. Într'un rând, aflindu-ne lângă voraitor, i-am zis: »Ei, ce mai zici, vecine!« Incepu să tremure ca varga....

Seara cînta, și refrenul cîntecului său îmi părea un plîns depărtat.

Duminica. la leturghie, îl băgam în draci.

Cînd preotul Mazas-ului vene ca poșinul, se auzeau cheile scirțind în broască, gardienii deschideau ușile punînd cîrligile ca să stea întredeschise, și prin această crăpătură, dacă voia, privea preotul care oficia: altarul, ridicat în capătul celulelor, putea fi văzut de deținuții din celulele cele mai apropiate. Cel-alti, nu vedeau nimic, dar era poate mai bine de dinși! Erau mai liberi și puteau să se folosească de asta.

Din fundul unei galerii, răsuna în fiecare Duminecă, la aceiași oră, un strigăt strident:

liber, trebuie să deschidem argumentul vieții să poată trăi.

Numai bunurile ne-organizate trebuie modificate (schimbate) și sămînța libertății și atunci este sămînțată. Ear aceasta sămînță-va încolți și va crește într-un atit, de va fi din trînsa un arbore stufos.

Pentru aceasta luptăm noi pentru libertate atunci, cînd voim domnia deosebiților sfîrșită, domnia personală. Pentru libertate luptăm noi atunci cînd voim să stremutăm acest ord de producție, și se îl înlocuim cu proprietatea generală. Tot omul deopotrivă pretinziuni are, nu are drept unii să pretindă mai mult decît alții. Indiferența publică, toți din preună asupra dreptului personal și a libertății hotărăște. Și numai deacă cearta, pizma și urgia va fi nimicită, atunci va domni asupra popoarelor iubirea și darul omenesc, numai atunci își va ajunge libertatea punctul din virful suferinței.

Socialdemocrația va câștiga pentru toată lumea pâine și libertate și aceasta va ridica în societatea de acum, în sinul omenesc libertatea și frățietatea.

Socialdemocrația va fi întiul paș, pe calea înaintării, iar oțelirea și întărirea va fi datorința născuților mai de-apoi.

Liber și fericit să fie orî cine, aceasta dorește socialdemocrația, Peară ce este rău, crud și nemernic, cumcă să trăiască amenirea în destulă și măreață îndestulare. Nime nu să teamă de socialdemocrație, pentru că numai bun, plăcut și măreț dorește.

Proprietate comună să fie toată bunătatea pămîntescă și atunci va fi libertate și îndestulare pentru toată lumea.

Revistă (muștră).

Voința Poporului din nou a sequestrato, — confiscato în septemăna trecută, atot puternicul Procuror regesc. Nu ia fost destul o lavitură, asupra «urgisitei» socialdemocrație, ci acum din nou a pus mîna pe arma luptei noastre și va urma se poate mai multe. În «Voința Poporului» iar am aghitat am revoltat. Pentru aceia din nou a confiscat Procurorul regesc, foaia partidei noastre: «Voința Poporului». Dar acum, cu mai puțină pradă a trebuit să se reîntoarcă persoanele poliției, pentru că în administrația foaii noastre, numai un numer a mai aflat. Să înțelege acum urmează procesele. Ce minune sprintenă-e dintr'o dată Procurorul regesc: adeverește aceia, căci redactorul foaii noastre și pîn acum a căpătat citația. Cu un cuvînt, guvernarea lui Tisa urgent, iute și sprinten continuă. Dar se nu durmimă nici noi! Să fim și noi sprinteni în răspîndirea ide-ei, ca foile partidei noastre să le ajutăm să devină puternice!

— Prin urmare, căci lucrul luminării îl facem, totuși într-ună căpătăm procesele de presă, cumcă în material să piarză partida. Ei bine! Poporul nost va arata, căci într-un cît ne perzecuță puterea într-un atita va fi mai

— »Hei, Leon!«

Gardienii își scoteau imediat papucii, se strecurau în virful degetelor, trăgînd cu urechea, și, de-odată, deschideau celulele. Nicî odată, însă, n'au găsit pe vinovat, la strigătul căruia răspundea adese-orî un șuerat și mierlă.

Ei, ștregar de felul meu, încurajat de exemplul și dibăcia poznașului, strigam, prin ușă, vecinului meu:

— »Am pus dinamită: vom sări în aer!«

Și-l auzeam îndată: »Aa! Doamne Dumnezeule! Sfinte Nicolae!«

De sigur, Duminicile erau zilele cele mai plătute.

Într'un rând, pe cînd preotul cînta «O Salutaris» vazui, prin deschizătura ușei, o mîna care flutura o basma roșie: recunoseui că era un prieten.

Era decî arestat ca și noi. Mormăii un hm-brum, ceea-ce'l încredință c'am înțeles

mulți pretinși a suferinței, cari jertfesc timp, lucru și bani. Pîn acum sunt încriminate cincî articole, întiul a fost cu manuscripta din «C-sa țerei» din numerul doi anul curent, dela 7 Ianuarie. Așa dar, cu noi a începută Procurorul în acest an. Pe lucru sus fraților! și răspîndiți aceasta foaia, care este azi doaga suferinței! Ca se devină ageră și puternică »Voința Poporului« strigînd: «să Trăiască!»

Ajutor partidei.

Din Nermeși, următorii luptători și luptatoare a ajutorat partidul:

Ana B. 8, Silvan B. 20, B. Vichentie 20, B. Nicolea 20, P. Pavel 20, B. Sofron 20, B. Anton 20, B. Isai 20, B. Ignat 20, B. Vasile și soția 20, Șiara T. 20, B. Vichentie 20, B. George 20, M. Anton 20, B. Todor 20, B. Ioan 20, B. Craciun 20, P. Moisă 20, P. Terenți 20, P. Isai 20, B. Senti 20, D. Gavrilă 20, B. Ioan 20, M. Ștefan 20, B. Adam 20, Gy. George 20, B. Isai 20, B. Anti 20, B. Gligor 20, B. Pavel 20, B. Filip 20, S. Vasile 20, M. Mitru 20, B. Danilă 10, M. George 20, Pavel C. 20, P. Găber 20, F. Mitru 20, P. Andrași 20, B. Noe 20, B. Maxim preot 20, P. Pali 20, P. Irimie 20, B. Ioan 20, D. Cosma 20, B. Filip 20, V. Barna 20, B. Anisie 10, P. Ioan 20, B. Tanas 20, B. Donesie 20, B. Vasile 20, a pașcului 20, B. Gusti 20, B. Torna 20, Vasile 20, B. Isai 20, B. Nica 20, și B. Ioan 20. de filerî.

Dela organul din Ravna, am primit 2 coroane, dela organul din Macia am primit, Șease coroane și dela T. Moisă din Foroseg a sosit două coroane.

TRIBUNA POPORULUI.

Pace fraților! Cu acest cuvînt: „Pace“ să vă întăriți credința în partidul socialdemocrat, în dreptățile lui Cristos . . .

Față de autorități, să vă purtați în pace — sa nu deschideți cale, prin nesupuneri jandarmilor să folosească asupra poporului sulita-baioneta și pușca. Dar pentru aceia incuiați în inimele voastre, vecinic — vecinic, ideea desrobirei — Socialdemocrația și partida reorganizată.

Resbel între Rusia și Japonia.

Aceste două puteri mari din lume s'au pus față în față, și pe cînd scriem rîndurile acestea, bătaia a izbucnit în toate puterea ei. Causa răsbiului e, că Japonia pretinde ca Rusia să părăsească Manșuria în sensul obligamtelor sale cu China, față de care s'a obligat a ieși din Mandșuria. Într'astea însă Rusia a construit o linie ferată și un port și acum nu vrea să se lasă exclusiv de pe acest teritor. Acesta este casus belli între aceste două puteri. Incurcătura se agravează prin împrejurararea că Japonia represintă față de Rusia astfel de interese economice cari sun identice și cu interesele Engliterei, pentru că ambele puteri nu privesc cu ochi buni întărirea Rusiei la hotarele și pe teritorul Chinei. D'aci ușor se poate deduce că Japonia nu este singură față de Rusia. În numărul viitor vom da amănunte despre acest războiu, care e cel dintâi

Într'o clipă, fără a ne vedea și fără a scoate o vorbă, ne recunoscurem.

Fu toate astea, singurătatea nu era mai puțin chinuitoare: aproape toți ținuți la secret n'am fost lasați în vorbitor, de cît de vre-o două orî, unde puteam vedea o rudă sau un prietin, numai câte va minute, prin grații, îngrămădiți ca într'o dubă de pușcăriași!

Acesta e Mazas-ul unde ajung chiar acei cari au fost călăuziți de entuziasmul și convingerile lor; n'aș trimite acolo pe un adversar și nici chiar pe cel mai mare dușman.

Și'n paradisul asta aștepți — până să te judece tribunalul — cincî sau zece luni, și câte-odată chiar un an!

Și-ajung șase luni, ca fața să-ți ia o expresie așa de aiurită, în cît, chiar dintr'o mie de oamenî, să fii recunoscut îndată, că vii de la Mazas!

Nu acuz pe nimenî; nu-i opera guvernelor, — ci a veghetorilor filantropi: în America se nchid oamenî de viață, pe timp de zece ani, zece secolî!

purtat cu arme moderne și prin urmare va fi groaznic și sângeros.

Fraților! cari pe mandat (utalvány) trimiteți bani, spre interesul dumne-voastră vă înștiințăm, cumcă în toate întâmplările, ori trimiteți epistoală, ori ba. pe rețepisa mandatului sa scrieți bine și la înțeles, cumcă bani pentru ce iați trimes? Numele și locuința nu uitați să o scrieți acolo cât mai la înțeles. Deacă aceasta o deleturați, atunci întârzierea dumnevoastră sa o adoptați.

Bani pe adresa aceasta sa trimiteți: Szabad Szó Budapest, VII., Isván ut 67.

Prigoniri. În Apateu (apatele) frați de acolo a strins bani, pentru abonarea foilor — pentru ca poporul să se lumineze; Solgăbirul cu puterea armei a mers și a confiscat bani fraților — ia luat ea nu cumva poporul să facă un paș spre ușa scăpării — a libertății...; iar pe frați K. Pál, S. Ioan, B. Vasilie, G. János și V. Ioan ia pedepsit, cu cite 10—10 coroane. Insa frați de acolo, deși ia pedepsit sărbătorește a jurat, căci cu puteri îndoite se vor pune pe lucru și vor răspîdi Voința Poporului. Și pentru aceia dar — nainte! Nu vă pasă de asupri și apăsări — ci din resputeri, pe lucru! și tot mai mulți luptători se adunati în tabera dreptății, — a socialdemocrației...! Pe lucru dar! și cu aceia se îi răspundeți acelu' domn, căci tot mai mulți și mai mulți abonenți adunați și noi luptători în tabera dreptății!

Jude socialdemocrat. Inaintarea fraților din comuna Bihor, cit mai strălucit o adeverește aceia căci de birău mare a fost ales fratele Ștefan B. Ear întinul jurat a fost ales fratele Ștefan C. Spre lauda fibireului, (protopretorelui) căci la candidare nu a făcut observații, ci pe acela dorit de popor: la proclamat de ales. Judele (birul) comunei Bihor a devenit ales socialdemocrat. Arată dar frate și pretin a luptei noastre, căci și în noaua funcțiune vei rămâne adevărat luptător! Ea. voi frați și pretini din toată țara, luați învățătura dela luptătorii din Bihor și vă organizați și voi, ca la alegerea comună să cuprindeți voi comuna, după aceia comitatul și mai pe urmă țara. Voință, stăruință jertfe trebuie la acestea și învingerea este cu noi. Pe lucru sus!!!

Linistire. Foile guvernamentale și cele clericale din Budapesta, sberând asmuță asupra noastră, Procuratura și vardiști polițisti (panduri) Blinda Procuratură, care este nepunctioasă și neinformată, flămândă și satoasă, mai știe sdremțiile de foi domnești și Tisza Pista pentru ce: „altceva” intru una acață procesele de presă în grumazul nostru. La tot cazul voește să încreadă cu ide a publică, căci partida noastră în ungaria de sud, comitatul Arad și Bihor — „rescoala”, „revoaltă” „aghitează” poporul. Voi știți pretini, cumcă noi așa nebunie nu facem. Voi știți, căci cu totul e contrar, noi spre pace îndemnăm poporul amărît și cut totul jăfuit, spre respectarea legilor, inconguirarea acelora cari caută să se lege de popor. Doară tocmai aceia nu le place acelora, cari doară le'ar plăcea se verșe singele omenesc. cumcă în liniște să continue stricăciunea alor câteva sute de mi. Acestora le este lumina, organizarea poporului în pace, aștită în ochi. Nu dați dar nimic pe foile domnilor ci vă organizați, vă abonați arma luptei noastre «Voința Poporului». Pe aceia foaie, pe cari jandarmi cu puterea armei a luat de la frați din Roșia și cu minciuni. Fraților! Deacă cineva din oameni puterei mai cere foi, ori altele, răspunsul să vă fie: „Să își aboneze de acă i' treabă” Dar și pentru aceia înpace, nainte (!) pe calea dreptății. Ear cuvintul să vă fie:

„Drepturi poporului!!!”

Epistoale.

Din Cuied. Organul de acolo aduce multă mîre, pentru însuflețitoarea epistoală, deasemenea și partidei.

Bucurie trebuie să cuprindă, pe fiește care luptător aceste multămiri — pentru că este înțuia, care dă semne de o viață socialistă adevărată — devotament de iubire.

Nainte dar pe acesta cale aleasă, căci prin iubire — vom avea scăparea, iubirea lumii.

Iubițivă dar popoarelor — organizînduvă în pace!

Din Bata.

Grigiți fraților, vine lupul!

Cei dela putere văzînd căci nu poate poporul se' conducă pe căi rătăcite, nu poate se' nimicească și să' rețină dela idea desrobirei — a socialdemocrației, cu pușcă, cu sulită, cu pedepsiri deale solgăbirului, fibibirului — ba mai în zilele trecute a căutat cei dela putere să de-e dreptul de pedepsire și celor mai cruzi neimșos. Ear din zi în zi a șters pe bietul ce popor câte cu 20—30 de coroane pedeapsă și ca camătă îi mai arunca și cite 2—3 zile-ba septemăni de robie. Și totuși unde a ajuns ei cu lucrul lor crud? — acolo! căci din zi în zi idea a devenit tot mai puternică și nepăsarea a ajuns cu dorul de «martir.»

Astăzi cei dela putere, prin pușinelul, prin tinărul și verdele notar din Bata, îndeamnă poporul să aboneze sdramța domnilor, foaia guvernului din pesta „Poporul.” Acum vede ei căci de și ne'a prigonit, iam respuns cu viață de „martiri” și tot mai tare neam întărit. Ear acum, vine ei cu sfoară de mnere și voește să ducă poporul iar acolo cu blânda, unde la ținut zeci și sute de ani, si cînd sa întors pe alta dungă — spre ușa desrobirei — o socialismului, a folosit arme, pedepsiri și bătăi asupra poporului, însă poporul tot sa întărit. Astăzi cei dela putere, prin sfoară de mnere caută să ne ducă la întunerc, dar mîncio ei! ne-am saturat cu vorbe domnești, neam saturat de fleacuri guvernamentale.

Ear acum caută domi prin foaia lor „Poporul” să ametască lumea, și asta este o dovadă, căci noi am eșit învingători, a eșit poporul învingători. Și pentru aceia nainte! Grigînd că vine lupi cu «Poporul» în gură. Ferițivă fraților de sdramța domnească!

Din Fenlac. Pe cit de tristă, intru atit de dureroasă epistoală primim dela frați luptători, din Fenlac. Ne scrie întră altele, următoarele:

Până nu am intrat în tabera dreptății, până nu partidul socialist, nu nea deschis calea slobozirei, — nu am știut ce este „apăsare.” Nu am știut ce este: „Dreptate, libertate — slobozenia” — am fost orbi am suferit, nea durut și nu am știut unde este leacul. Ear acum pe cînd am pășit spre slobozenia, un părilit de popă caută să lumineze poporul băgînd lumina în sac. Dar în munca lui murdară îl mai ajută și un m... de birău, care cu închidere, cu prigoniri amemință poporul deacă pășește în tabera dreptății, în acesta taberă care aduce slobozirea lumii — Socialdemocrația.

Acei domni, nu știu căci din fileri poporului trăesc, ei nu știu căci poporul le câștigă pânea și mai ales birul, care după ce sa împlinit a lui 3 ani, poate să capete picior în c... de nu voește să țină cu poporul. Nu să teme acești domni căci la noaua alegere de birău tocmai pre un socialist, are se' aleagă poporul, care cam așa cîntă în urechile asupritorilor:

„Strigă glasuri din robie
Și plugarul din Cîmpie,
Cautăți popă de popie,
Si'ți slugește dumneze-ește,
Nu vorbi tu păsărește!” . . .

Fraților din Fenlac! Deși asuprilile pășesc naite, Socialdemocrația este săjate care frînge nelegiuririle, și naintatea este învingerea dreptății. Nainte dar, nainte!

Din Hosusău. Nea' u luat pământul!

Nainte de 1860. mai avem și noi o brazdă de pământ — părinți noștri; unde puteam să ne înmormântăm remășitele pămîntești. Rămășitele acelor cari sdrobiți de

starea vieții, de timpurim a trebuit să treacă, să plece spre negrul pământ.

Dela anul 1860. până la 1868 tot mai rău a mers trebile, ear începînd dela 1868 — 69 a venit un ordin, prin care nea luat — un flămînd pământurile . . . Până la 1868. părinți noștri a folosit acel pământ, ear la 1868—69 flămîndul pișpec (episcop) catolic din Ora d i a - M a r e, a tras cu brazdă și din pământurile folosite de părinți noștri 1400 de holde a șters pentru el-pentru episcopat, ear azi — ca de obicei cineva nepuținînd suporta chiourile vieții acesteia pere de timpuriu — și unde' înmormântăm?! Trebuie să ridicăm pe ai noștri părinți, alor oase trebuie azi să le aruncăm în drum. Ear în locul lor se înmormântăm pe noul perdut. Suntem chemați, — pornițivă! Pornițivă popoarele lumii să câștigăm barem un mormânt . . . Mîntuirea este numai în socialism.

CRONICA.

Un zid misterios. D. M. farmacist, locuia cu familia sa într'un mic apartament din etajul al doilea al frumoasei și elegantei case Dubois din Paris. D. M. s'a culcat la 11 noaptea, n'a observat nimic străin în locuința sa și alături și n'a fost turburat de nici un sgomot. Adoua zi însă căud voia să iasă gasi în față sa un zid ridicat peste noapte înaintea ușei sale. Crezînd că i-se pare numai, cheamă pe femeia sa care încă vîzu și pipăi zidul. Atunci înspăimîntați deschiseră ferestrele strigînd ajutor. Veniră oamenii și se minunară, iar 3 zidari abia în 3 ceasuri darimară zidul și liberară pe farmacist. S'au făcut cercetări și s'a constatat, că nimeni nu întrase în timpul nopții în spital, și nici un servitor n'a auzit sgomotul care trebuia să se producă prin ridicarea unui astfel de zid. O mare groază domnește în toată casa.

Grijiți copiii. În comuna Ermit în 27 l. tr. 2 copii de 12 ani pe la 3 oare p. m. au mers la Murș, după apă. Acolo au început a se da pe ghiață și fiind ghiața subțire s'a rupt și ambii s'au înecat. Spărgînd ghiața în 3—4 locuri i-au cătat cu rociul și pe ambii i-au aflat. Pe cel de român în 28, pe cel de ungar în 29. Grijiți copii cu deosebire cei cari sunteți pe lângă apă.

Duel. Joi dimineața la 8 a avut loc pe platoul Copoului dela Iași duelul dintre ziaristul S. Prasin, prim redactor al „Evenimentului” și Scinteie (Finkelstein) redactor al ziarului „Liberatul”, Cauza duelului a fost o notiță. apărută în „Evenimentul”, prin care d. Scinteie-Finkelstein era viu atacat de d. Prasin. Duelul a avut loc cu pistolul. Din cauza ceței și a faptului că d. Scinteie e miop, Prasin a primit un glonț în inimă. A murit pe loc. În oraș, această întîmplare a produs o adîncă emoție, Prasin a fost iubit și stimat în toate cercurile societății ieșene.

Femea bătrână. Din Washington vine știrea, că acolo au sărbătorit zilele trecute pe o femeie neagră (Indiană) 132 ani. Domni mari au venit să o vadă și i-au adus cînste pipă și tutun. Femeia e foarte voinică. Umblă toată ziua la preumblare prin grădină, iar pipa n'o lasă nici un moment din gură.

Focul din Aalesund. Toate edificiile publice au ars. Marea multime a locuitorilor a petrecut ultimele 24 oare pe cîmp, în ploae și fără hrană. Să crede că trei persoane au perit în flacări. Cea mai mare parte dintre locuitori și au pierdut tot avutul lor. Familia regală a donat 15 mi. coroane pentru incendiați. Impăratul Wilhelm adonat comitetului pentru venirea în ajutor a incendiaților din Aalesund suma de 10,000 mărci pentru cumpărarea de haîne și proviziuni.

Foc mare în America. Sămbăta trecută s'a aprins în America orașul Baltimore și focul a pustiit întreg orașul. Focul a izbucnit pe linia căii ferate unde s'au aprins casele, dintre cări până acum au ars 600. Catedrala catolică a ars și ea. Bătînd un foc puternic, nu se poate gădi nimeni să stingă focul, ci primarul din suburbiul apusean al orașului a

ordonat să se arunce în aer cu dinamită ca-sele d'acoio, ca astfel cel puțin să se poată opri focul la șirul decase distruse. Pagubele se urcă până la suma de 25 milioane dolari.

Trântire. În Ujpest pe aleaia, István-și trada Lörincz tramvaiul electric a trântit pe veduvă Wirth József care a fost de 76 de ani. Când a ridicat o fost moartă.

Sinucidere în baie. Azi după amiază la 4 oară în baie Dianna Josif Hager un neguțetor, din Budapesta s'au puscat. Omul o lasă epistola napoi în care scrie că sa urit viața.

Greva ocnașilor de diamant. Din Amsterdam ne telegrafează, ca lucrătorii din ocnele de diamant nu sa putut înțelege cu presedinta ministerială și așa lucrătorii nu merg încă în lucru.

Carneval sîngeros. Din Madrid ne telegrafează ca la un bál o mulțime de omenii în naintea cași oficiasca o început batai. Ordinul a trebuit se introduce poliția.

Sinucidere. Intr'una din nopțile trecute s'a sinucis profesorul C. A. Teodoru din Buzău, (românia) trăgându-și un glonț de revolver în tîmpla dreaptă, la locuința sa din str. Independenței, Buzău. cauza sinuciderii nu se știe. Era de astfel un om bine văzut.

Din Sacoș ne vine știrea, ca acolo bătute o boală de copii, în urma căreia mor copiii că frunzele. Babele satului au fiert între ele și au scoruit svonul, că-i colera în sat muerile toate au crezut și s'au pus la sfatul babelor să adune făină și de ale mîncării, ca să facă o pomană mare, doar să va sătura boala și să va pustii. Și au făcut o pomană de s'a dus veste și poveste, au tîns mesele pe drum și au mîncat și s'au veselit ca la uspăț. Oare când se vor mai cumiți oamenii, sa nu mai creadă astfel de prostii, că cu mîncăr și benturi poți alunga boala?

Sinucidere. Klein Ede neguțetor la 17. februarie înainte de amiază în hotelul Nador sa puscat în partea dreapta a capului. Mantuitorii la dus în spitalul de Rokus unde a murit.

Corp mort pe cale ferată. Trenul care vine la 9 oare și 45 de minute la Budapesta când a venit în gară l'ontru s'a observat ca sub locomotiv este un om. Sa poate ca locomotivul la adus cu sine nu de parte dela Budapesta. Așa o fost zdrobit ca nu a putut sel cunoască nime.

Victima romanelor spăimîntătoare. Cu luni înainte de astea sa întâmpnat în Budapesta, căci un om a asasinat (a loit să omoară) pe un factor care înparte bani dela poșta, tocmai pe cînd voia se npară banii. Pandurii sa pus pe urmărire să prindă asasinul. Noauă oameni a prins, dar nici unul nu a fost osasinul. În zilele de acum a prins pe un nefericit, cu numele Csontos Mihaly Micșa, fost fecior la a domnie, a zecelea este care crede poliția, căci are să adeverească asupra lui asasinarea. Csontos aceasta asasinare o neagă, în schimb recunoaște mai multe furturi și bityerii. Este interesant, căci pe Csontos la condus la aceia faptă, cetirea mai multor romane îngrozitoare. Aceasta el singur a recunoscuta la întregare. Intru atîta acetii romanele proaște despre bityerii, (bandiții) intru cât la dus la fapte rele. Sa și renumit pe sine însuși, de recunoscu'ul bandit Bogár Imre și știe căci pentru aceia a comis acelea fapte ca se devina și el renumit.

Aceasta zău bietul a ajuns o dar nu credem căci are să își multemască pentru acest renume. Acolo de s'ar întoarce privirea Procurorului și ar confisca acele sdrențe, care ducă poporul la nefericire — nu aceste pe cari noi le dem poporul spre ase lumina.

No! Continueși numai domnul Procuror munca, noi pe calea dreptății tot nainte vom merge.

Invingere. Frații din Agya la alegerea de comitet bisericesc, numai sociali democrații, a ales mai mulți. Credem și acolo în comitet au se își îndeplinească misiunea de sociali democrații.

Din Bonțest ne vine știrea, căci din zi în zi apa crișului cește și mai în zilele trecute, așa a fost de mare, de a eșit din matca sa — trăgînd atențiunea bătrînilor, căci așa apă mare pe criș nu sa mai po menit.

Dramă. Din Szegzárd ne scrie următoarele: Un lucrător de tinighie, (clanfăr) cu numele Șhoc Győző, din îndrăgire a stre-puns pe iubită sa Jan Erjebet, care în acel moment așii murit.

Piațul

Carne de vită 1 cor. 12 fil. — 1 cor. 30 fil
Carne de porc 1 » 10 » — 1 » 12 »
Slanină proaspetă 1 » 30 »

Galițe :

Pui 1.60—2 cor. }
Rață 4—6 » } cu părechia
Gâscă 12—16 » }

Poame :

Mere 29—30 cor. }
Pere 50—70 » } maza

Legume :

Crumpănă : 400—480 cor. o sută de măji.
Ciapă cu 50 kilogram 10—12 cor.

Bucate :

Grâu 7.86—7.87 cor. }
Secară 6.55 » } 50 kilograme
Ovės 5.49 » }
Cucuruz 5.31—5.29 » }

Stemple pentru respuns.

Pre toți acei frați și pretini, cari ne scriu și voesc respuns, să alătore steampă pentru răspuns, căci partida e seracă și nu poate da pe ștample.

Nu mai ace'ora raspundem cari alătură steampă pentru respuns.

ADUNARI.

In Coșova. Prea frumoasă adunare a fost duminică, la 7 februarie la care adunare a fost din Budapesta fratele T. Popovici. La tren o mulțime de popor la așteptat și de acolo sa pornit. Întră urale de «trăiască!» cu toți până la locul de adunare. Aici în o vorbire îndelungată, a vorbit tendințele socialismului, căci: „pentru ce luptă socialismul”. În fine, adunarea a adus hotărîre, căci cu toți lucrătorii din acel ținut protestează în contra ordinului ministerial, contra lui Tisa, căci prin ordinul ce la dat asupra dreptului de adunare, voește să fină la întunec poporul apesat. Adunarea sa sfîrșit în cea mai mare liniște; Car acele coline, acoperite cu brazii și earbă incolțită, a resonat încă odată de un, trăiască socialismul! Și cu toții jurat căci pînă la moarte vor lupta întru desrobirea poporului, sub steagul marelui, a socialismului.

Adunare în Tapio-Süly. Foarte frumoasă adunare an ținut frații din Tapio-Süly. Oratorul a fost fratele Kiczko din Budapesta. Frații au fost spre însuflețit, pentru ideea marelui a socialdemocrației.

Adunarea în Also-Józsa. Pe adunare frumoasă o fost frații T. László din Dobriczin și E. János din Budapesta. Adunarea s'a sfîrșit într'o însufletire mare.

Adunarea din Szt.-Leányfalva unde oratorii au fost fratele Máthé și fratele Maurer.

Adunarea din Lajoskomárom încă a fost frumoasă unde orator a fost Csánády Dénes dela Budapesta.

Adunarea din Érkeserü va putut se se ține desăb solgabitul nu la îngaduiți.

Adunarea în Bucsatelep. Si frații din Bucsatelep au ținut o frumoasă adunare. Oratorul a fost fratele Beller din Budapesta, care cu frumoasă voarbe a explicat adevărurile creștinesc a socialdemocrației.

Adunarea în Derecske, unde fratele Magyar din Budapesta a ținut o frumoasă oratoriă Poporul să delaturat în liniște.

F. R. Blaj. Puțin e cam tare.

Sigil (Peciet.)

Organele in orî-ce imprejurare au lipsă de un sigil, cu care să legalizeze (întărească) epistoalele, ce ne trimit noue. Fără care organ așadară are lipsă dară, să-și cumpere un peciet. Din bunăvoință fați

de frații noștri secretariatul partidei trimite astfel de pecieturi mici pentru 5 coroane iar pecieturi mari pentru 6 coroane. Bani să se frimeată înainte.

POSTA POPORULUI.

B. Vasalio Bogy. Am primit bani pentru calendare.

S. Petru Șopreuş. Bani iam primit, foile-trimetem.

Ciuberari Gyulița. Cele cerute leam trimis. Dar ce e cauza de numai zece?

B. Mihai Cușiiș. Vă trimetem foaia luni.

D. Ilie Tagado. Bani pentru foaie iam primit-foaia o trimetem.

Ș. Pavel Gurba. Pe un jumătat de an merg 18 foi, afară de cele abonate, din trecut.

M. Ioan Tanț. Am primit abonamentele-le-trimetem regulat cu cele lalte.

T. Ispas Cuied. Bani pentru doauă foie și cinci calendare.

N. Nicolae Bchia. Bani iam primit, foaia vă trimetem.

C. Lazar Anina. Calendarul vom trimis cu epistoala a fost smîntă.

C. Joan Slatina. Vom reînorit abonamentul.

R. Ștefan Laaz. Bani iam primit, foaia veam trimis.

L. Joachim Berendia, am primit bani pentru calendare.

B. George Jermata. Foile vă trimetem bani iam primit.

Ilie R. Bucia. Bani iam primit, foile-le trimetem.

B. George Berendia, listele le-am primit-răspîndiți foaia, tot nainte!

Lazar P. Ursad. Deacă nu near durea capul, nu ar trebui să ne legăm. Pentru aceia trebuie să cetiți, să învățaț se știți unde putem afla scăparea.

Ambrosie F. Hăgymaș am primit listele. **Joan B. Nadalběst.** Lista om primito Nainte!

Frate Pavele! Gurba. Deși ești slab în morbul dumnetale, dar munca aceasta nobila, îți pregătește adevărata cunună neperitoare în viitor. Nainte dar pe aceasta cale, dorindute zile fericite!

Pavel C. Moroda. Am primit listele, pe lucru dar nainte!

Popoviciu Z. Olá-Szt.-Miklós. Listele iam primit.

Feies J. am primit listele.

Dela frații din Almaș, a prea frumoasă poezie am primit, prin care chiamă — poporul spre unire.

Nainte numai pe aceasta cale!

B. Sav Arcuş. Am primit rugarea, și o înaintăm. Dar știți cum merg azi lucrurile? căci cioră la cioră nu scoate ochi, nisa pare pentru aceia, căci pernele are să cadă de sub c... domnilor.

Abonamentele să se frimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest. VII. István-ut 67.**

Următoarele cărți se află spre vînzare.

	Cor. F. l.
I. in Maia cîntece socialiste	— .20
Ce vor socialistii Români	— .25
Primejdia națională	— .10
Ce este și ce vrea socialismul	— .10
Chatechizmul femeii muncitoare	— .20
Cărți de cetire	— .20
Tactica socialdemocrației	— .50
Statul viitor	— .25
Pușcărișul	— .10
Starea Țărănimei cu tabloul lui Milleprețul	— .40
Manifestul Comunist prețul	— .50

Respîndiți ideea! Cumpărați cărțile luminătoare! Bani să se frimeată înainte sau pe mandat postal, sau in stemple.

Adresa Szabad Szó VII., István-ut 67.

Tipografia Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utca 17.